

Пенсия алды яшендәге гражданны эшкә алганда дискриминациягә юл куймау мәсьәләсе буенча белешмә

Россия Федерациясе Конституциясе нигезендә һәр граждан куркынычсызлык һәм гигиена таләпләренә жавап бирә торган шартларда хезмәт өчен дискриминациясез һәм федераль законда билгеләнгән минималь хезмәт хакы күләменнән ким булмаган акчалата түләүгә, шулай ук эшсезлектән яклану хокукына ия.

Дискриминация астында кеше һәм гражданның, женесеннән, тән расасына, төсләренә, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәткә, гаилә, социаль һәм вазифа хәленә, яше, яшәү урыннарына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә яки нинди дә булса социаль төркемнәргә кагылышлы хокуклары, ирекләре һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу аңлашыла.

Дискриминация буларак карала алмый торган хәлләргә аерымлыклар, искәртмәләр, өстенлек бирү, шулай ук хезмәткәрләренң хокукларын чикләү керә:

- әлеге хезмәт төре Федераль законда билгеләнгән таләпләр белән билгеләнә;
- югары социаль һәм хокукый яклауга мохтаж затлар турында дәүләтнең аерым кайгыртуына бәйле;
- милли куркынычсызлыкны тәмин итү, хезмәт ресурсларының оптималь балансын саклап калу, Россия Федерациясе гражданнын өстенлекле тәртиптә эшкә урнаштыруга ярдәм итү һәм дәүләтнең эчке һәм тышкы сәясәтенең башка мәсьәләләрен хәл итү максатларында законнар белән билгеләнгән.

Беркем дә хезмәт хокуклары һәм ирекләрендә чикләнгән яки нинди дә булса өстенлекләр ала алмый, шул исәптән яше, шулай ук хезмәткәрнең эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга да керә алмый (РФ ТК 3 статья). Шулай итеп, пенсия алды яшендәге гражданны эшкә алу кагыйдәләре башка хезмәткәрләренә эшкә кабул итү кагыйдәләреннән аерылып торырга тиеш түгел.

Эш бирүче вакантлы вазыйфага игълан ителүдә дөгъва кылучыларның яшенә карата таләпләренә күрсәтергә хокукы түгел.

Эш бирүчеләргә хокукларны турыдан-туры чикләү, шул исәптән яше, шулай ук хезмәткәрләренң эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартлар турында мәгълүматлар булган буш эш урыннары яки вакантлы вазыйфалар турында мәгълүмат тарату тыела («Россия Федерациясендә халыкны эш белән тәмин итү турында» Россия Федерациясе Законының 25 статьясы).

Вакантлы вазыйфаны биләп торуга кандидатка билгеле бер чиктән артмаган яшь турындагы таләп дискриминацион булып тора.

Дискриминацион характердагы чикләүләренә үз эченә алган эшкә кабул итү турында игълан бастырган өчен эш бирүче административ жаваплылыкка тартылырга мөмкин.

Хезмәт законнары аерым гарантияләр һәм компенсацияләр һәм хезмәткәрнең яше арасында хокукларга бәйлелекне билгеләү мөмкинлеген күздә тотмый.

Гомуми кагыйдәләр буенча (аерым очраклардан тыш) Россия Федерациясе Хезмәт кодексы тарафыннан хезмәт килешүе төзү өчен яшенә чиге билгеләнмәгән. Шуну истә тотарга кирәк: пенсия яшенә житкән затлар белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштерү гомуми тәртиптә башкарыла.

Эш бирүче гражданинга эшкә алудан баш тартырга, бу гражданинның билгеле бер яшкә житүе яки тиздән ирешүе белән баш тартуын нигезләргә хокуклы түгел. Эшкә алудан баш тарту белән дискриминация турында сәбәп белән, яше белән бәйле рәвештә хезмәт хокукларын чикләү турында сөйли.

Хезмәт килешүе төзүдән баш тарткан затның язмача таләбе буенча, эш бирүче мондый таләпне куйган көннән соң 7 эш көннәннән дә соңга калмыйча язма рәвештә баш тартуның сәбәбен хәбәр итәргә тиеш. Хезмәт килешүен төзүдән баш тарту буенча суд тәртибендә шикаять биреләргә мөмкин (РФ ТК 64 статьясы).

Россия Федерациясенә хезмәт законнары нигезендә ярамый:

- пенсия алды, пенсия яшендәге граждан белән ашыгыч хезмәт килешүне мәжбүри төзү;

- срогы чикләнмәгән хезмәт килешүен өзәргә яки аны ашыгыч хезмәт килешүенә алмаштырырга.

Шулай ук предприятиедә хезмәткәрләр санын яки штатын кыскарту планлаштырылса, эштә калдыру өчен өстенлекле хокук, яше булуга карамастан, югарырак хезмәт житештерүчәнлегә һәм квалификациясе булган хезмәткәрләргә булырга тиеш.

Дискриминациягә юл куйганда эш бирүче җаваплылыкка тартылырга мөмкин:

- административ. Дискриминацион характердагы чикләүләргә үз эченә алган эшкә кабул итү турында белдерүне бастырган эш бирүчегә, хезмәт килешүе төзүдән нигезсез баш тарткан, эш бирүче дискриминациясенә башка рәвешләрен керткән өчен һәм/яки аның вазыйфай затлары турында булса, административ штраф түләү рәвешендә җаваплылыкка тартылырга мөмкин;

- гражданлык-хокукий. Суд эшкә алудан баш тартуны законсыз дип танырга һәм эш бирүченә граждан белән хезмәт килешүе төзәргә мәжбүр итәргә мөмкин.

- жинаять. Дискриминацияләгән өчен гаепле вазыйфай зат штрафка, мәжбүри төзәтү эшләренә хөкөм ителәргә мөмкин, шулай ук ул билгеле бер вазыйфаларны биләү хокукынан мәхрүм ителәргә яки билгеле бер эшчәнлек белән шөгыльләнү хокукынан мәхрүм ителәргә мөмкин.